

Datum
2021-09-17
Vår referens
Jacquelin Nilsson
Utvecklingssamordnare
Jacquelin.Nilsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025, STK-2021-940 TN-2021-1638

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt Länsstyrelsen Skånes förslag till *Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021–2025* till tekniska nämnden för yttrande.

Syftet med åtgärdsprogrammet är att skapa bättre regionala förutsättningar för att nå nationella och regionala miljömål och den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 i Skåne. Åtgärdsprogrammet ska ge vägledning inför utvecklingsinsatser hos aktörer i länet och stimulera till ökad samverkan i det samlade regionala miljöarbetet. Åtgärdsprogrammet innehåller 63 åtgärder fördelade inom fyra prioriterade områden: Hållbara städer och samhällen, Hållbar mark- och vattenanvändning, Hållbar livsmedelsförsörjning, och Hållbar konsumtion och produktion. Länsstyrelsen Skåne bedömer dessa områden som särskilt viktiga för de regionala utmaningarna inom miljöområdet.

Förvaltningen föreslår att tekniska nämnden ställer sig positiva till en regional samverkan kring miljömålsarbetet och hållbarhetsarbete i regionen. Förvaltningen anser dock att ett regionalt åtgärdsprogram bör innehålla de åtgärder där Länsstyrelsen Skåne eller andra statliga myndigheter är huvudaktör. Åtgärdsprogrammet kan även innehålla områden som överskrider en enskild kommuns geografiska eller lagliga gränser vilka kräver särskild samordning mellan flertalet aktörer och kommuner. Malmö stad har en utarbetad politisk målstyrning i de mark-, miljö- och klimatfrågor som ligger inom kommunens mandat och geografi. De åtgärder där kommunen pekas ut som ensam huvudaktör bör därmed flyttas till en bilaga och vara vägledning och stöd i prioritering för kommuner som saknar redan väl utarbetad målstyrning inom områdena.

Förvaltningen föreslår även att nämnden uppmanar Länsstyrelsen till att inte verka för en ansvarsförskjutning av frågan kring klimatanpassning, som exempelvis kustskyddsfrågan. Vidare bör Länsstyrelsen uppmanas att verka för att staten tydliggör den brist på juridiskt ansvar som i dagsläget påverkar takten på klimatanpassning av befintlig bebyggelse. Statens roll som ansvarig part och finansiär behöver tydliggöras.

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att till Kommunstyrelsen avge yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025, STK-2021-940
- Remissversion - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025
- Förslag till yttrande TN 210929 Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025
- Tjänsteskrivelse TN 210929 Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025
- Svarsformulär TN 210906
- G-Kopia av Tjänsteskrivelse TN 210929 Remiss från Länsstyrelsen Skåne - Förslag till regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021-2025

Beslutsplanering

Tekniska nämnden 2021-09-29

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren . Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt Länsstyrelsen Skånes förslag till *Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021–2025* till tekniska nämnden för yttrande. Länsstyrelsen beskriver att generationsmålet, miljö kvalitetsmålen och etappmålen - tillsammans med åtgärdsprogrammet – ska vara vägledande för miljöarbetet i Skåne:

- Generationsmålet är ett övergripande mål som anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås.
- Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.
- Etappmålen identifierar en önskad omställning i samhället och är steg på vägen för att nå generationsmålet och miljömålen. De visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in. Skånes miljömål är detsamma som de nationella målen med undantag för ”Storslagen fjällmiljö”. Skåne har därutöver ytterligare regionala mål för miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan.

Det remitterade förslaget till åtgärdsprogram ska bidra till att öka förutsättningarna att nå nationella och regionala miljömål samt den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 i Skåne. Åtgärdsprogrammet ska ge vägledning och stöd för prioritering av åtgärder och utvecklingsinsatser hos aktörer i länet och stimulera till ökad samverkan i det samlade regionala miljöarbete under programperioden 2021–2025.

Länsstyrelsen Skåne lyfter fram 63 åtgärder som de menar kan genomföras av aktörer som är

verksamma i Skåne. Åtgärderna redovisas inom fyra prioriterade områden som bedöms särskilt viktiga:

- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar mark- och vattenanvändning
- Hållbar livsmedelsförsörjning och
- Hållbar konsumtion och produktion

Länsstyrelsen menar att flera av åtgärderna i åtgärdsprogrammet kan genomföras genom prioriteringar inom befintlig verksamhet, medan andra kräver extra finansiering.

Under var och en åtgärd pekas huvudaktör/-er och medaktör/-er ut. I flertalet åtgärder har ”kommuner” utsetts som allena huvudaktör.

Fastighets- och gatukontorets bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till ett regionalt program och samarbete för att adressera de stora utmaningar som finns inom miljö – och klimatområdet. Områden som exempelvis biologisk mångfald, klimatanpassning, skydd av vattendrag med flera, sträcker sig utom kommuners geografiska gränser och ibland rättsliga mandat. Förvaltningen anser dock att detta program, i likhet med *Regionplan för Skåne 2022–2040* som remitterades under våren 2021, bör ha en mer generell inriktning och inte formulera detaljerade åtgärder där kommunen benämns vara huvudaktör. Åtgärdsprogrammet bör fokusera på de mark-, miljö- och klimatområden där regionen behöver samverka. Åtgärder som ingår i programmet bör vara de där Länsstyrelsen Skåne eller andra statliga myndigheter är huvudaktör. Åtgärdsprogrammet kan även innehålla områden som överskrider en enskild kommuns geografiska eller lagliga gränser vilka kräver särskild samordning mellan flertalet aktörer och kommuner.

Malmö stad har en utarbetad politisk målstyrning i de mark-, miljö- och klimatfrågor som ligger inom ligger inom kommunens mandat och geografi. Exempel på detta är *Översiktsplan, Markanvisningspolicy, Miljöprogram, Kretsloppsplan, Naturvårdsplan* och *Energistrategi*. Ett regionalt åtgärdsprogram bör därmed inte innehålla åtgärder som tangerar dessa kommunala styrdokument. De åtgärder där kommunen pekas ut som ensam huvudaktör bör istället flyttas till en bilaga och vara vägledning och stöd i prioritering för de kommuner som önskar guidning.

I det fall ett regionalt åtgärdsprogram kommer innebära rapporteringsskyldighet från kommunens sida - uppmantrar förvaltningen Länsstyrelsen att kommunicera tydligare riktlinjer, metoder och mallar för hur uppföljning och rapportering ska ske.

Särskilda synpunkter

Till remissen har Länsstyrelsen Skåne bilagt en svarsfil där vart avsnitt samt var åtgärd kan kommenteras specifikt. Förvaltningen har förutom kommentarerna ovan – vid de åtgärder som särskilt berör tekniska nämndens verksamhetsområde - bifogat kommenterat i svarsfilen. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram tre av dessa kommentarer kring tre föreslagna åtgärder:

- Åtgärd HM2: Införande av klimatanpassningszoner i fysisk planering

Förvaltningen välkomnar uppslag kring vilka frivilliga möjligheter kommunerna har för att uppmärksamma skyddsbehovet utifrån ett förändrat klimat. Länsstyrelsen bör dock inte verka för en ansvarsförskjutning av frågan kring klimatanpassning, som exempelvis kustskyddsfrågan.

Av detta skäl efterlyser förvaltningen att Länsstyrelsen verkar för att samtliga ansvariga aktörer, såsom Trafikverket, engageras. Länsstyrelsen bör verka för att staten tydliggör den brist på juridiskt ansvar som i dagsläget påverkar takten på klimatanpassning av befintlig bebyggelse. Att engagera samtliga aktörer och att tydliggöra juridiskt ansvar är två essentiella frågor om Skåne och Sverige ska klimatanpassas.

- Åtgärd HM3: Ökad användning av naturbaserade lösningar för klimatanpassning
Förvaltningen är positiv till att kunskapen om goda exempel sprids. För att klimatanpassa Sverige är det dock viktigt att kunskap om och incitament till åtgärder ges till fler aktörer än kommunerna. Detta eftersom de ytor kommunernas har rådighet över är i minoritet.

- Åtgärd: HK14 Hållbarhetssäkring av planer, beslut och investeringar
Den här typen av bedömningar utförs delvis redan idag, i form av miljökonsekvensbeskrivning samt strategisk miljöbedömning, i samband med framtagning av planer och styrdokument. Malmö stad arbetar även med Gröna obligationer.

Bra exempel

Förvaltningen vill lyfta fram några exempel från Länsstyrelsens förslag som bör finnas med i ett regionalt åtgärdsprogram för att nå miljömålen:

- Åtgärd HL4: Gynna vilda pollinatörer i hela landskapet, där Länsstyrelsen tillsammans med kommuner är huvudaktörer.
- Åtgärd HK4: Regional handlingsplan för cirkulär ekonomi där Region Skåne, Länsstyrelsen och Hållbar utveckling Skåne är huvudaktörer Här bör dock kommuner finnas med som medaktörer.
- Åtgärd HK16: Minskad miljöpåverkan från plast, där kommuner tillsammans med flertalet andra är huvudaktörer.

Avstämning har skett med stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen i beredningen av detta ärende.

Ansvariga

Anna Bertilson Direktör